

Viervlakvlinder (*Lithosia quadra*) links ♀, rechts ♂
12 juli 2014 Hemrik Foto: Siep Sinnema (zie pag. 26)

Gevlamde vlinder (*Endromis versicolora*), rups. Hoge Veluwe. Foto: Anneke vd Veen (zie pag. 31)

Rups perzikkruiduil (*Melanchnra persicariae*)
exc. Fochtelooërveen 27 september 2014
Foto: Siep Sinnema (zie pag.20)

Hans Kuipers
maakte in Hemelum
op 26 juli 2014 om
22.30 uur een fraaie
foto van een
Walstropijlstaart
(*Hyles galii*)

Glidkruidmot (*Prochoreutis myllerana*)
exc. Stuttebosch 2 augustus 2014
foto: Siep Sinnema (zie pag.14)

Wilgengouduil (*Xanthia togata*)
exc. Fochteloërveen 27 september
2014 Foto: Judith Bouma (zie pag. 21)

Slakrups (*Apoda limacodes*)
exc. Fochteloërveen 27 september 2014
Foto: Siep Sinnema (zie pag.20)

Eitjes witvlakvlinder (*Orgyia antiqua*)
exc. Fochteloërveen 27 september 2014
Foto: Judith Bouma (zie pag. 21)

Excursie Fochteloöerveen 27 september 2014 Anneke van der Veen

De weergoden waren ons goed gezind op deze dag. Half bewolkt, droog en plusminus 20 graden en dat eind september! Dertien belangstellenden kwamen op deze excursie af. Dankzij Judith Bouma en Natuurmonumenten, mochten wij weer vrij struinen in het prachtige gebied van het Fochteloöerveen. Deze dag bestond uit een drieledige excursie, namelijk het zoeken en determineren van mijnen, rupsen overdag en 's nachts vlinders. De mijnen-expert Leo Bot was ook weer aanwezig. Telkens werden hem ook blaadjes aangereikt of aangewezen met mysterieuze gangen of tekeningen erop, met de vraag: "wie heeft dit gemaakt?". Dit resulteerde in het vinden van 29 soorten verdeeld over 14 planten:

Braam: *Coptotriche marginea*; *Stigmella splendidissimella*

Appel: *Stigmella malella*; *Callisto denticulella*; *Phyllonorycter blancardella*

Eik : *Buccalatrix ulmella* ; *Stigmella samiatella* ; *Stigmella roborella* ;

Phyllonorycter quercifoliella ; *Caloptilia robustella of alchimiella*

Wilg : *Stigmella salicis* ; *Phyllonorycter salicicolella*

Berk : *Phyllonorycter ulmifoliella* ; *Parornix betulae* ; *Stigmella confusella* ;
Stigmella continuella

Lijsterbes : *Phyllonorycter sorbi*

Beuk : *Phyllonorycter maestingella* ; *Stigmella hemargyrella* ; *Stigmella tityrella* ;
Parornix fagivora

Hazelaar : *Parornix devoniella* ; *Phyllonorycter coryli*

Vuilboom : *Bucculatrix frangutella*

Vogelkers : *Lyonetia clerckella*

Els : *Stigmella glutinosae*

Meidoorn : *Phyllonorycter oxyacanthae*

Distel : *zakje en mijnen Distelkokermot Coleophora peribenanderi*

Hersthooi (*Hypericum*) : *Ectoedemia septembrella*

Ondertussen werd er ook driftig geklopt tegen elk gebladerte om eventuele rupsen op te vangen op een klopscherm, die Anneke van der Veen had meegenomen. Ook daar werden leuke soorten ontdekt. Dat je niet altijd het klopscherm nodig had, bewees Bert, zoontje van Jaap Schelvis, die gewoon een prachtige volgroeide Gele eenstaart (*Watsonalla binaria*) onder een eikenblad zag zitten. De volgende 17 soorten werden ook nog gevonden: Zwart beertje (*Atolmis rubricollis*) ; Kroonvogeltje (*Ptilodon capucina*) ; Slakrups (*Apoda limacodes*) (**foto: zie pag. 18**); Gewone spikkelspanner (*Ectropis crepuscularia*); Kleine zomervlinder (*Hemithea aestivaria*) ; Zilveren groenuil (*Pseudoips prasinana*); Peppelovlinder (*Tethea ocularis*); Perzikkruiduil (*Melanchra persicariae*) (**foto: zie pag. 17**) ; Donsvlinder (*Euproctis similis*); Gestippelde oogspanner (*Cyclophora punctaria*); Bruine snuituil (*Hypena proboscidalis*); Gerande spanner (*Lomaspilis marginata*); Witte grijsbandspanner (*Cabera pusaria*); Bruine grijsbandspanner (*Cabera exanthemata*); Naaldboombeertje (*Eilema depressa*);

Voorjaarskortvleugelmot (*Diurnea fagella*) en een jonge rups van de Grote beer (*Arctia caja*).

Ook werden er nog 2 poppen van waarschijnlijk de Gestippelde oogspanner (*Cyclophora punctaria*) en waarschijnlijk een Visstaartje pop gevonden. Eitjes van de Witvlakvlinder (*Orgyia antiqua*) (**foto: zie pag. 18**), werden nog gezien. Een net vers uitgekomen Roesje (*Scoliopteryx libatrix*) werd gespot net zoals deze vlinders: Citroenvlinder; Klein geaderd Witje; Groot Koolwitje; Kleine Vuurvlinder; Bont Zandoogje; Windevedermot (*Emmelina monodactyla*); Brandnetelbladroller (*Celypha lacunana*); Stro-uiltje (*Rivula sericealis*); Naaldboombeertje (*Eilema depressa*).

Rond zes uur werd er eerst nog aan de inwendige mens gedacht, door het nuttigen van een warme hap in Appelscha. Het prachtige weer bleef en daardoor kon de avondexcursie gewoon doorgaan. Er werden drie lakens opgesteld op de Drentseweg. Zo rond 8 uur stond alles gereed en konden de nachtvlinders maar komen, zodat de 10 aanwezigen ze konden bekijken/fotograferen en determineren! Bij een temperatuur van zo'n 15 graden, bewolkt en tamelijk windstil, was het prima vertoeven. Er werden totaal zo'n 35 soorten macro's en zo'n 5 soorten micro's gezien, verdeeld over de 3 lakens. Waaronder typische herfstvlinders, zoals *X. togata* (Wilgengouduil) (**foto: zie pag. 18**), *X. icteritia* (Gewone gouduil), *T. aurago* (Saffraangouduil), *A. circellaris* (Bruine herfstuil), *A. lota* (Zwartstipvlinder) en de trekvlinder *A.ipsilon* (Grote worteluil). En ook fotogenieke vlinders waaronder *P. festucae* (Goudvenstertje), *M.miniata* (Rozenblaadje) en *H. fasciaria* (Rode dennenspanner). Van de micro-nachtvlinders kan nog worden genoemd de Wilgenstelmtot (*Caloptilia stigmatella*). (**foto: zie pag. 16**) Om 22:30 uur was het mooi geweest en werd alles weer opgeruimd en huiswaarts gekeerd.

Eucarta virgo, nieuw voor Nederland   Siep Sinnema

Tijdens het avondgedeelte van de excursie naar de Delleboersterheide op 19 juli hadden we onze lamp en laken opgesteld op de heide, dicht bij een bosrand. De omstandigheden waren ideaal, het was om twee uur 's nachts nog 26 graden en er stond een zwakke oostenwind. Een tiental leden van de vlinderwerkgroep had de tuinstoelen op een rijtje gezet en zag dat het laken zich al snel vulde met vele soorten nachtvlinders, waarbij vooral het grote aantal Hagehelden (*Lasiocampa quercus*) opviel. Uiteindelijk hebben we 116 soorten macro-nachtvlinders waargenomen op ons laken.

Het hoogtepunt van de nacht was het neerstrijken van een onbekend uiltje op ons laken om ongeveer half twee 's nachts. Nadat Jannie het uiltje in een potje had gevangen, bleek dat we het hem niet op naam konden brengen met de aanwezige boeken. Toen we rond vier uur 's nachts thuiskwamen en het boek *The Noctuids of Central Europe* van Janusz Nowacki raadpleegden, kwamen we er al snel achter dat het ging om een nachtvlinder, die nog niet eerder in Nederland was